

KATARZYNA MUCHA

Zagrożenia w sieci

→ Bezpieczeństwo cyfrowe
dzieci i młodzieży

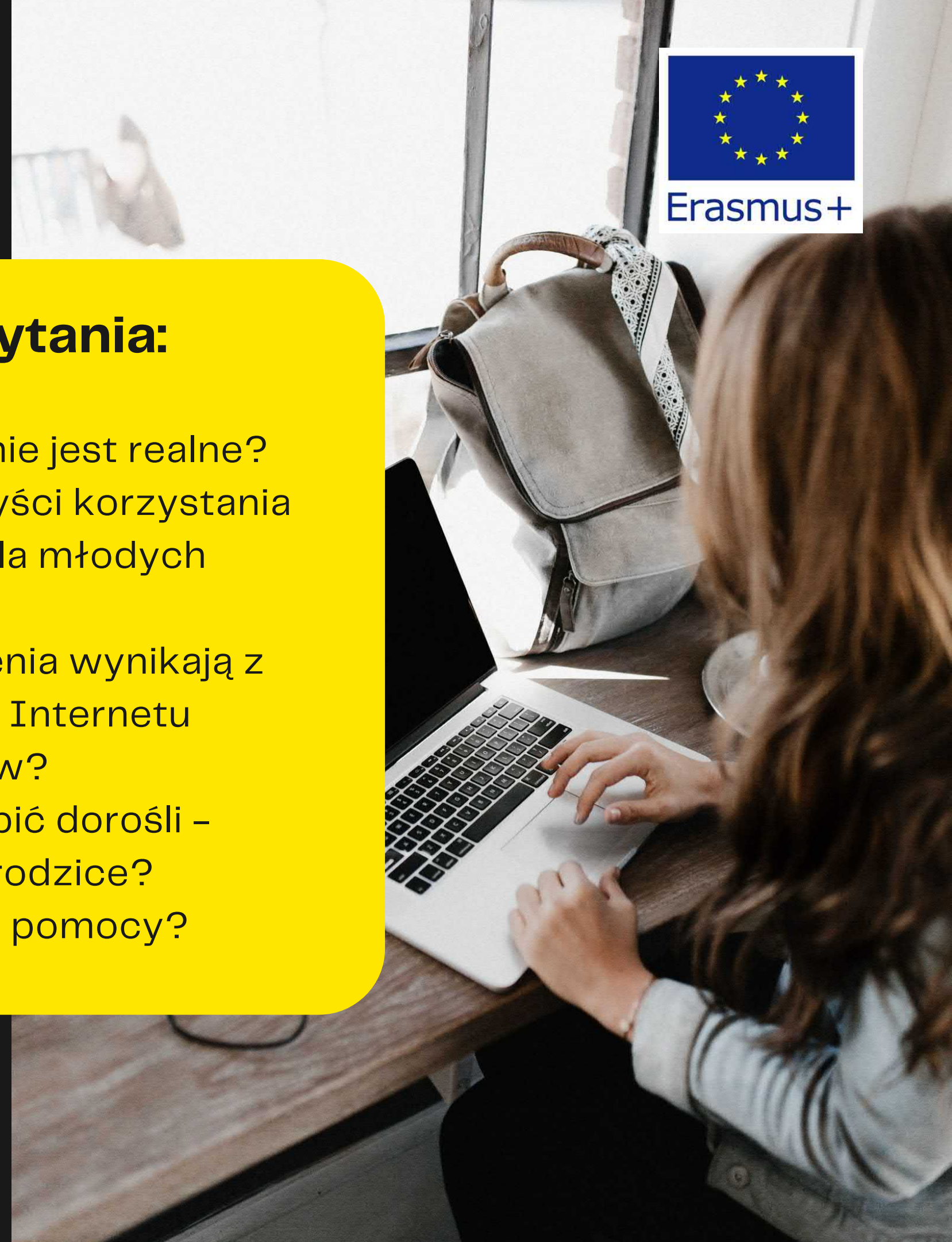

Rzeczy do omówienia

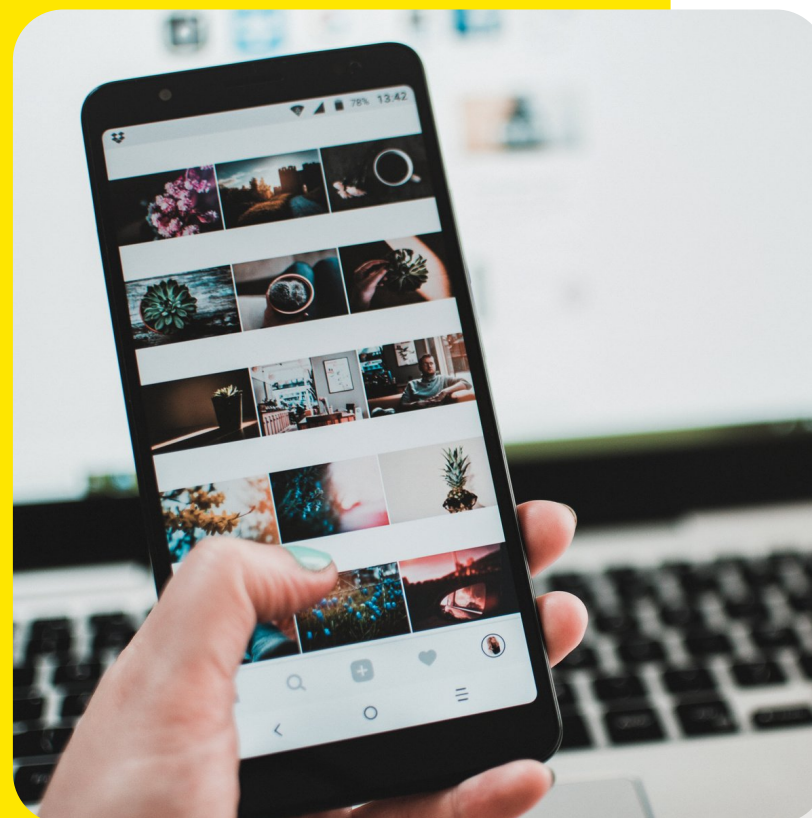
Kluczowe pytania:

- Czy zagrożenie jest realne?
- Jakie są korzyści korzystania z Internetu dla młodych ludzi?
- Jakie zagrożenia wynikają z korzystania z Internetu przez uczniów?
- Co mogą zrobić dorośli – nauczyciele, rodzice?
- Gdzie szukać pomocy?

Jak mądrze korzystać z internetu?

Internet jest kopalnią informacji, pomysłów, nieodzownym narzędziem wykorzystywanym do pracy, nauki, rozrywki. Pomaga w wielu dziedzinach życia, którego częścią są technologie cyfrowe.

Dzieci i młodzież mogą wykorzystywać internet do:

- wyszukiwania informacji
- pomocy w odrabianiu lekcji
- rozwijania swoich zainteresowań
- tworzenia i udostępniania swojej twórczości
- rozrywki - oglądanie filmów, słuchanie muzyki
- gier komputerowych (edukacyjnych, zręcznościowych) - w odpowiednich ilościach
- kontaktów z rówieśnikami - portale społecznościowe, fora dyskusyjne, itp.

ZAGROŻENIA W SIECI

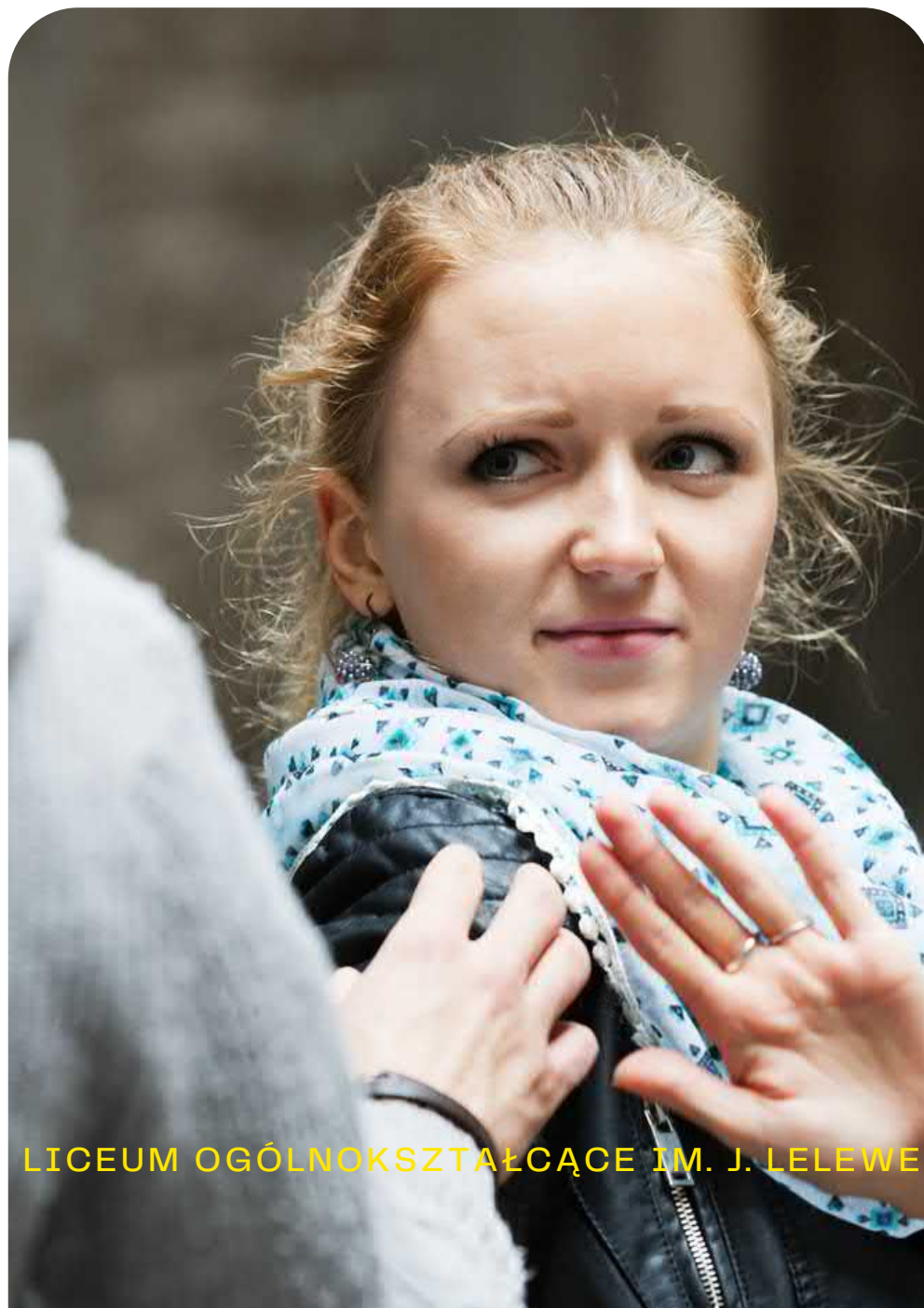
**Oprócz dobrych
aspektów wykorzystania
Internetu, istnieje także
wiele niebezpieczeństw**

**BĄDŹ
CZUJNY!**

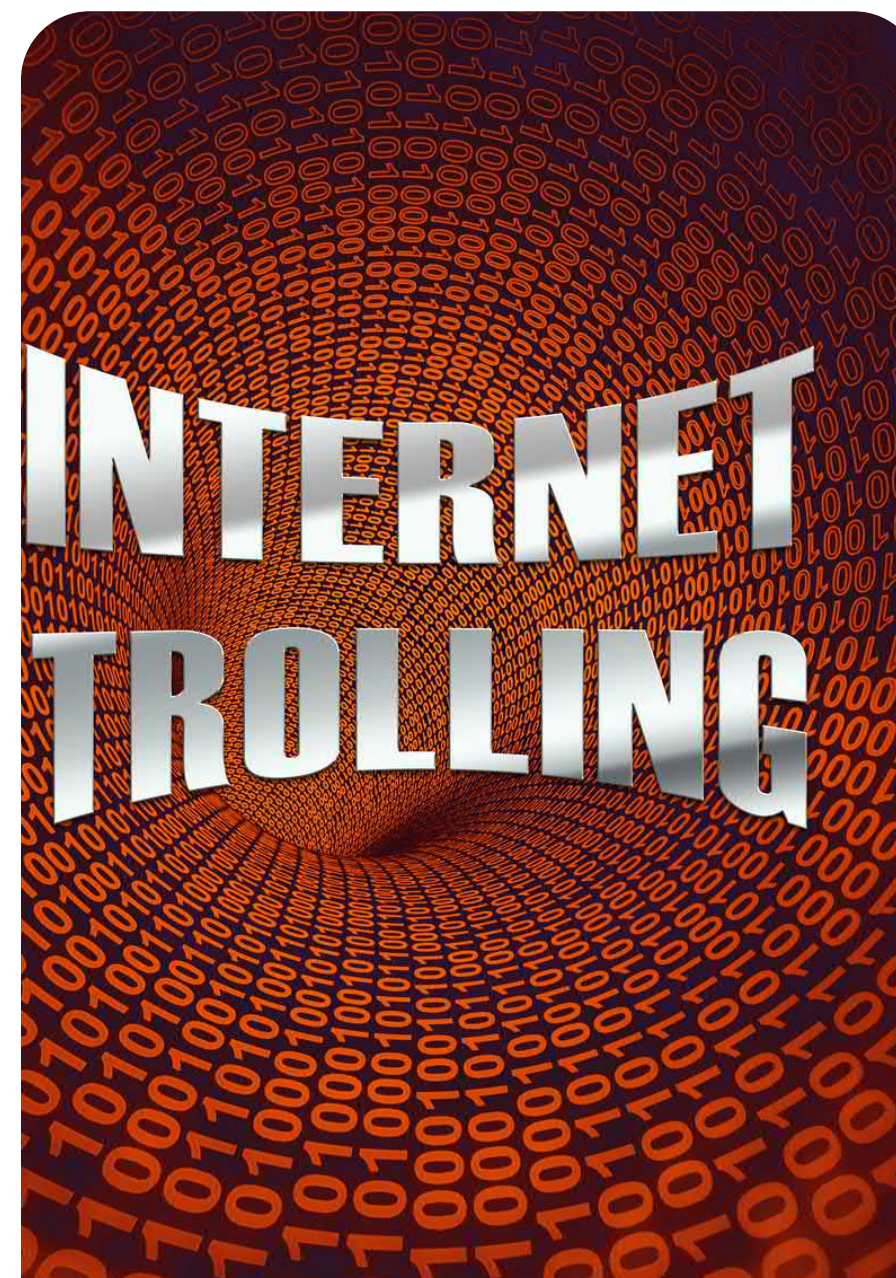

HISTORIE

które wydarzyły
się naprawdę

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Historie, które wydarzyły się naprawdę...

14-letnia Sandra „przypadkowo”
zaprosiła przez Facebook’a na swoje
urodziny ok. 1000 osób.

Dziś grozi jej grzywna i poprawczak

15-letni Dominik padł ofiarą przemocy
i cyberprzemocy ze strony swoich
rówieśników, tylko dlatego,
że wyglądał inaczej niż oni.

Popełnił samobójstwo

16-letnia Amanda wysłała swoje
rozebrane zdjęcie chłopakowi.
Była szantażowana i nękana w sieci.

Popełniła samobójstwo

Zaproszenie na FB i 600 osób na imprezie u polskiej 14-latki!

"Melanż u Sandry" na 1000 osób
15-latce grozi poprawczak i grzywna

27 listopada 2013, 15:52

Podziel się 20 Udostępnij

Impreza melanż u Sandry - zaprosiła przez Facebooka, przyszło ponad 1 tys. osób!
Czternastoletnia Sandra postanowiła zrobić imprezę. Na Facebooku napisała, że rodziców nie ma w domu, ma wolną chatę i zaprasza znajomych i... znajomych. Przyszło ponad 1 tys. osób! Interweniowała policja.

KURIER LUBELSKI • WIADOMOŚCI

Me
Ton

Walczyła ze swoim zdjęciem w sieci. Przegrała. Zabiła się

Szantażysta znał jej adres, szkołę oraz internetowe adresy większości przyjaciół. Groził, że opublikuje jej zdjęcia jeśli jeszcze raz się nie rozsta z nim. Sprawa trafiła na policję.

Amanda Todd popadła w depresję, dokonywała samookaleczeń, pierwszą próbę **samobójczą** połykając antydepresanty, które wybielaczem.

Przed śmiercią wyznała powód wstydu.
Była w sieci z nagimi piersiami!

Dręczony przez kolegów 14-latek powiesił się. To, co po jego śmierci rozpętało się w sieci, jest przerażające

„Jednego w rurkach mniej”.
Szydercze profile i agresja wobec 14-latka, który popełnił samobójstwo

ab, kaen | publikacja: 03.07.2015 | aktualizacja: 13:48

14-letni Dominik popełnił samobójstwo. Bo rówieśnicy nazywali go "pedziem"

Erasmus+

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

**Kontakt z obcymi
osobami w sieci**

Kontakt z obcymi osobami w sieci

Na czym polega?

- 32 na 100 uczniów prowadziło rozmowy w sieci z obcą osobą
- 1 na 10 się z nią spotkał
- Obcy w sieci:
 - niektórzy mają złe intencje
 - inni mogą obrazić, poniżyć lub szantażować dziecko

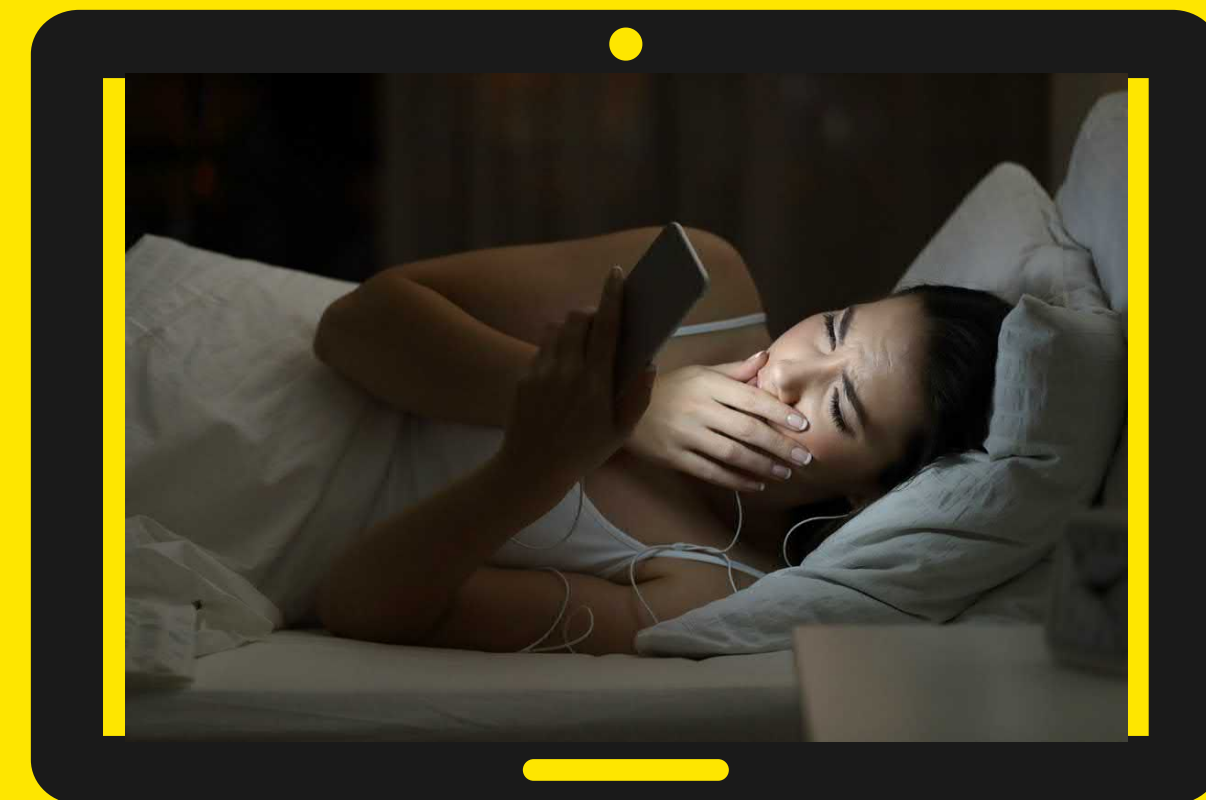
Co zrobić?

- Stosować zasadę ograniczonego zaufania w internecie, unikać rozmów z nieznanymi
- Dostrzegać analogię do rozmów z obcymi w realu
- Rozmawiać na temat nowych znajomości w sieci
- W przypadku chęci spotkania, pamiętać o zasadach:
 - spotkania w miejscu publicznym, w towarzystwie osoby dorosłej

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

**Niewłaściwe dla
rozwoju dziecka
treści**

Niewłaściwe dla rozwoju dziecka treści

Na czym polega?

Nawet jeśli dziecko celowo nie szuka niewłaściwych treści to może się natknąć na:

- przemoc
- pornografię
- wulgaryzmy
- inne...

Co zrobić?

- Włączyć opcje kontroli rodzicielskiej:
 - w systemie operacyjnym
 - w przeglądarce internetowej
 - w programie antywirusowym
- Rozmawiać o tym które treści są niewłaściwe, analogicznie jak w życiu codziennym.

Co ogląda Twoje dziecko – ma znaczenie

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

**Rozmawiaj ze swoimi rodzicami, to Oni są Twoimi
najlepszymi przewodnikami w życiu, także wirtualnym**

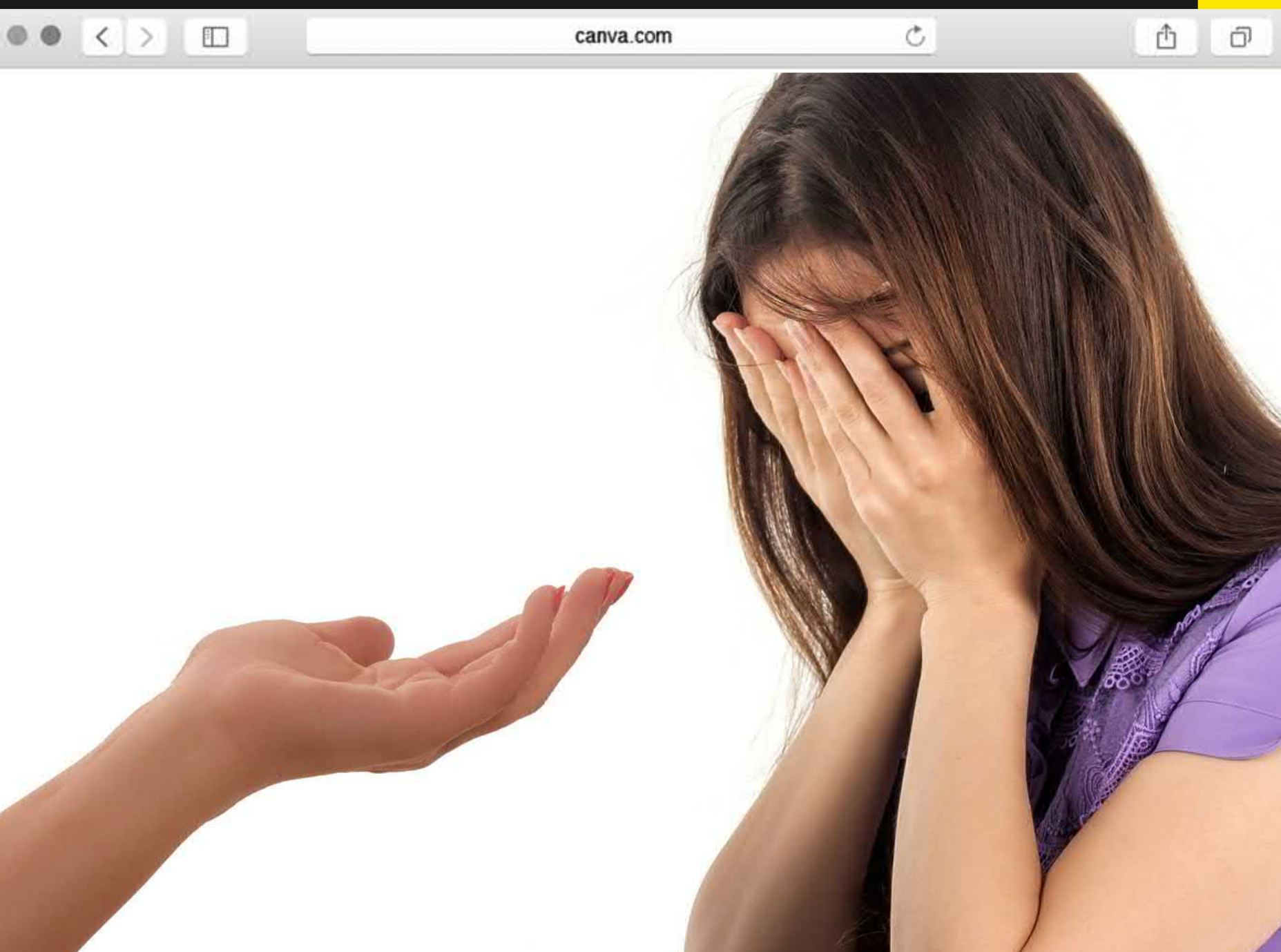
Skontaktuj się z nami

Dyżurnet.pl

Rad i pomocy możemy szukać w istniejących zespołach reagujących na zdarzenia w internecie, takich jak Dyżurnet.pl – to zespół ekspertów Naukowej i Akademickiej Sieci Komputerowej, działający jako punkt kontaktowy do zgłaszania nielegalnych treści w Internecie.

Dyżurnet.pl przyjmuje anonimowe zgłoszenia za pomocą:

- formularza internetowego
- pocztą elektroniczną:
dyzurnet@dyzurnet.pl
- telefonicznie: **801 615 005**

ZAGROŻENIA W SIECI

Wirusy i inne złośliwe oprogramowania

VIRUS ALERT

Wirusy i inne złośliwe oprogramowania

Na czym polega?

- W Polsce codziennie aż 280 000 urządzeń jest infekowanych przez złośliwe oprogramowanie –z danych CERT Polska.
- Niektóre rodzaje złośliwego oprogramowania:
 - wirusy
 - worm
 - trojan
 - spyware
 - keylogger
 - dialer

Co zrobić?

- Mieć uruchomiony aktualny program antywirusowy
- Nie klikać komunikatów, których nie rozumiesz
- Nie ściągać nielegalnych treści
- Nie otwierać linków i załączników niewiadomego pochodzenia
- W przypadku otrzymania podejrzanej wiadomości, warto zgłosić ją jak najszybciej!

CZUJNOŚĆ PRZED WSZYSTKIM

Jednym z głównych zagrożeń są fałszywe e-maile , czyli tzw. phishing

Do skrzynki e-mail może trafić w każdej chwili wiadomość, która tylko udaje autentyczną, a celem atakującego jest skuszenie odbiorcy albo do pobrania zainfekowanego załącznika albo kliknięcia linku – najczęściej prowadzącego do spreparowanej strony.

UWAGA NA PODEJRZANE LINKI I ZAŁĄCZNIKI!!!

Podejrzanych linków i załączników nie należy klikać, bo zwykle może się to źle skończyć. Fałszywe strony logowania mogą przejmować loginy i hasła (także do bankowości internetowej, co prowadzi do utraty pieniędzy), a zawirusowane załączniki po instalacji otwierają przestępcom drogę do zdalnego zarządzania komputerem ofiary i wykradania danych.

Każdy może dziś dostać fałszywego SMS-a udającego wiadomość od firmy kurierskiej, poczty głosowej czy Blika, ale łączy je jedno - załączony link (zwykle skrócony, w nietypowej domenie), który prowadzi do fałszywej strony lub aplikacji.

799 448 084 – numer,
który trzeba znać.
Zapisz w telefonie –
to kontakt do analityków
z grupy CERT.

**Z jednego numeru możesz zgłosić
maksymalnie 3 wiadomości w ciągu 4
godzin.**

**Każde zgłoszenie jest dokumentowane i
weryfikowane przez operatorów CERT
Polska.**

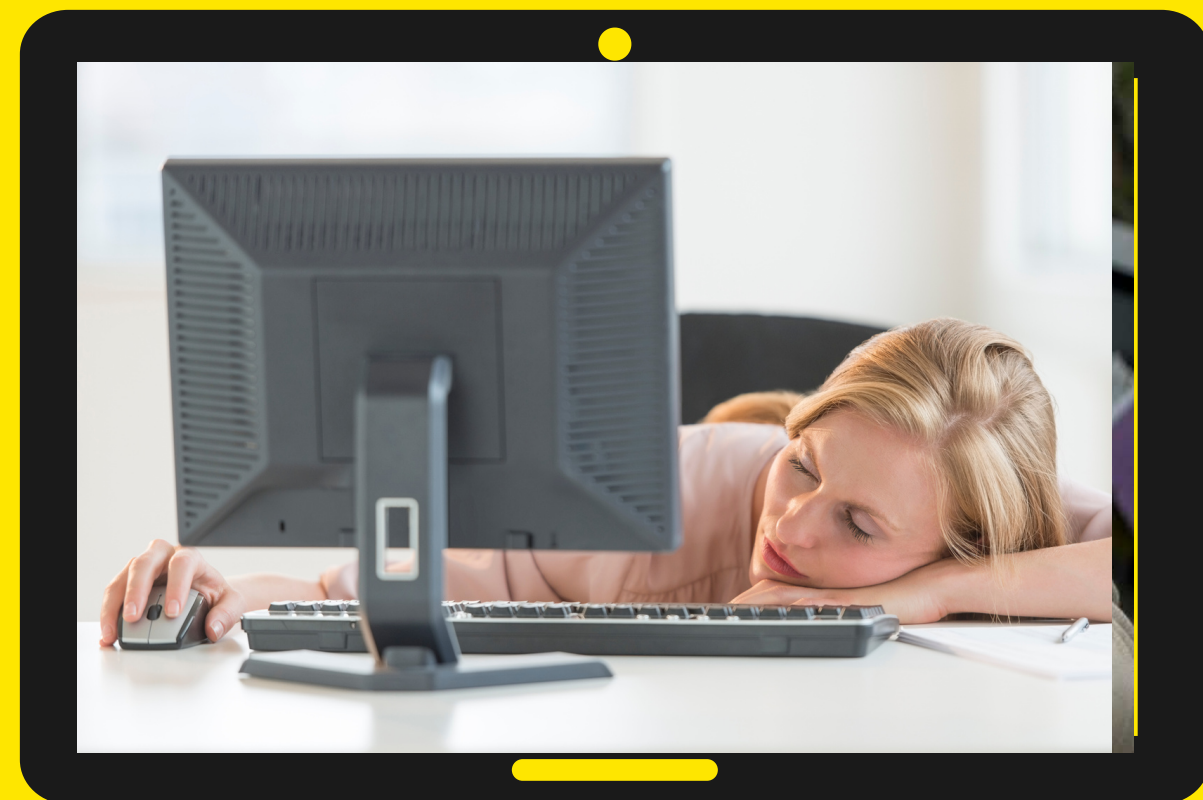

**Przełącz nam całą wiadomość w
oryginalnej formie – nie wycinaj
odnośnika ani treści.**

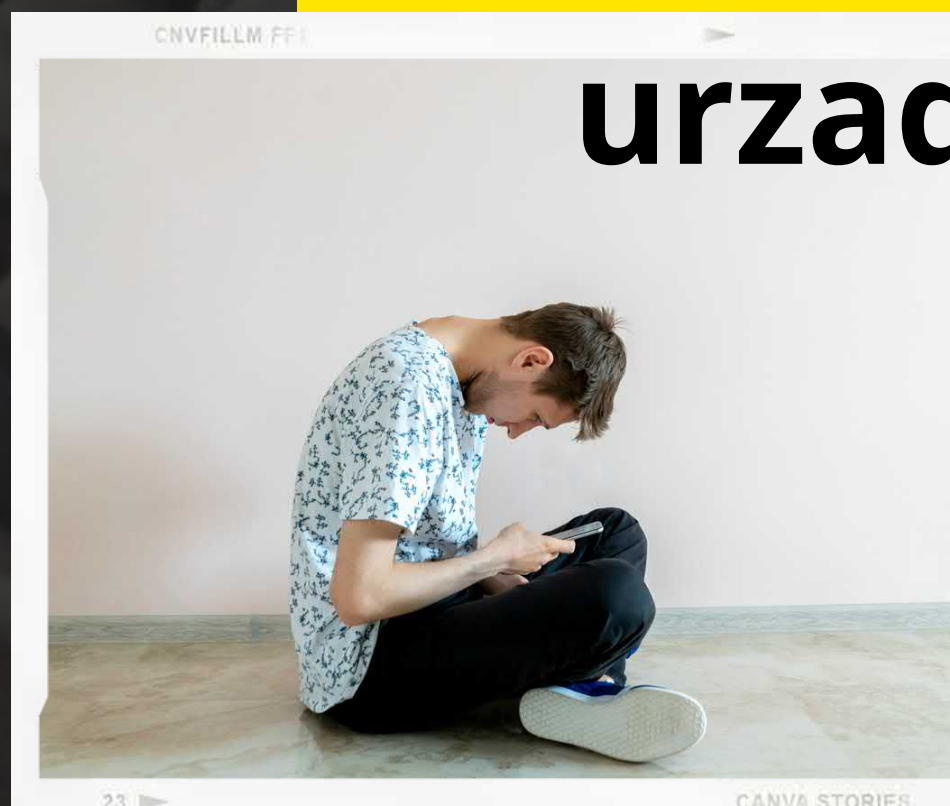

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

**Ergonomia
korzystania z
urządzeń cyfrowych**

Ergonomia korzystania z urządzeń cyfrowych

Na czym polega?

- Niewłaściwe korzystanie z urządzeń elektronicznych może prowadzić do utraty zdrowia:
 - wady postawy
 - wady wzroku
 - uszkodzenie słuchu

Co zrobić?

- Zwracać uwagę na prawidłową postawę
- Nie korzystać z urządzeń elektronicznych bez dodatkowego źródła światła
- Nie korzystać ze słuchawek z maksymalnie ustawioną głośnością
- Pamiętać o przerwach w pracy przy komputerze co 30 minut

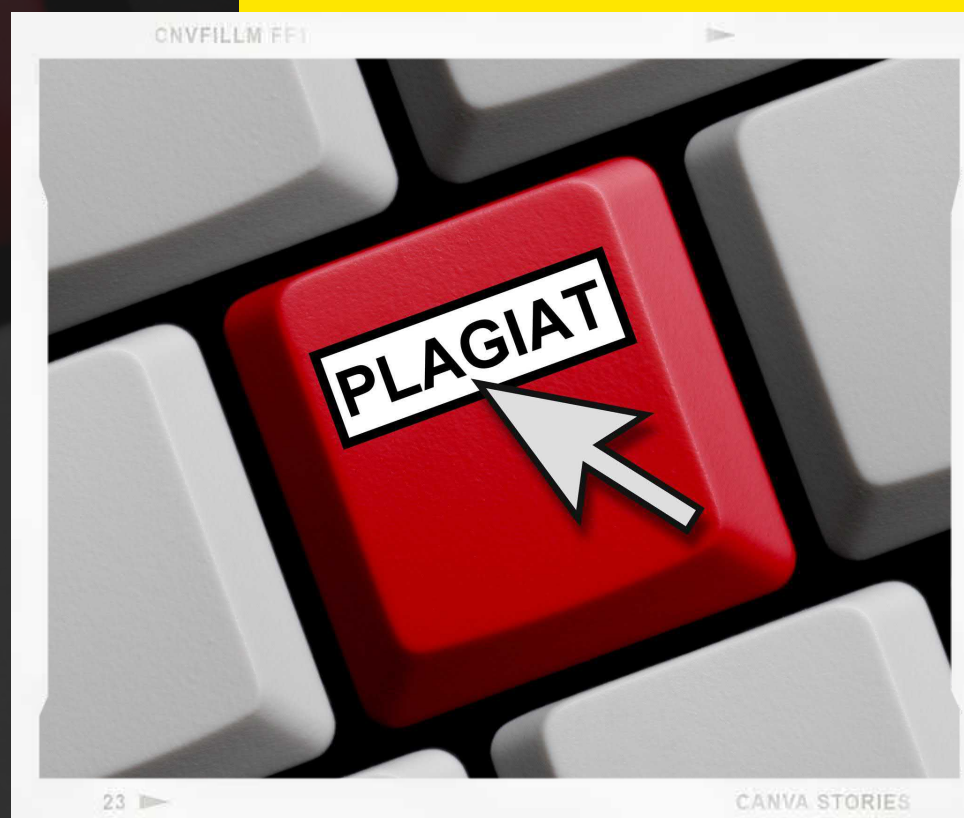

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Naruszanie praw autorskich

Naruszanie praw autorskich

Na czym polega?

- Prawa autorskie są chronione
- Za złamanie praw autorskich grozi kara do 5 lat pozbawienia wolności
- Uczniowie łamią prawa autorskie poprzez:
 - ściąganie pirackich gier, muzyki i filmów
 - wykorzystywanie materiałów znalezionych w Internecie, takich jak: zdjęcia, artykuły, filmy, etc.
 - ściąganie gotowych prac domowych z portali typu sciaga.pl lub zadane.pl

Co zrobić?

- Interesować się tym, skąd dostajesz gry, filmy, muzykę
- Rozmawiać o kwestii ochrony cudzej własności
- Nie kopiuj i nie podpisuj swoim nazwiskiem gotowych wypracowań znalezionych w internecie

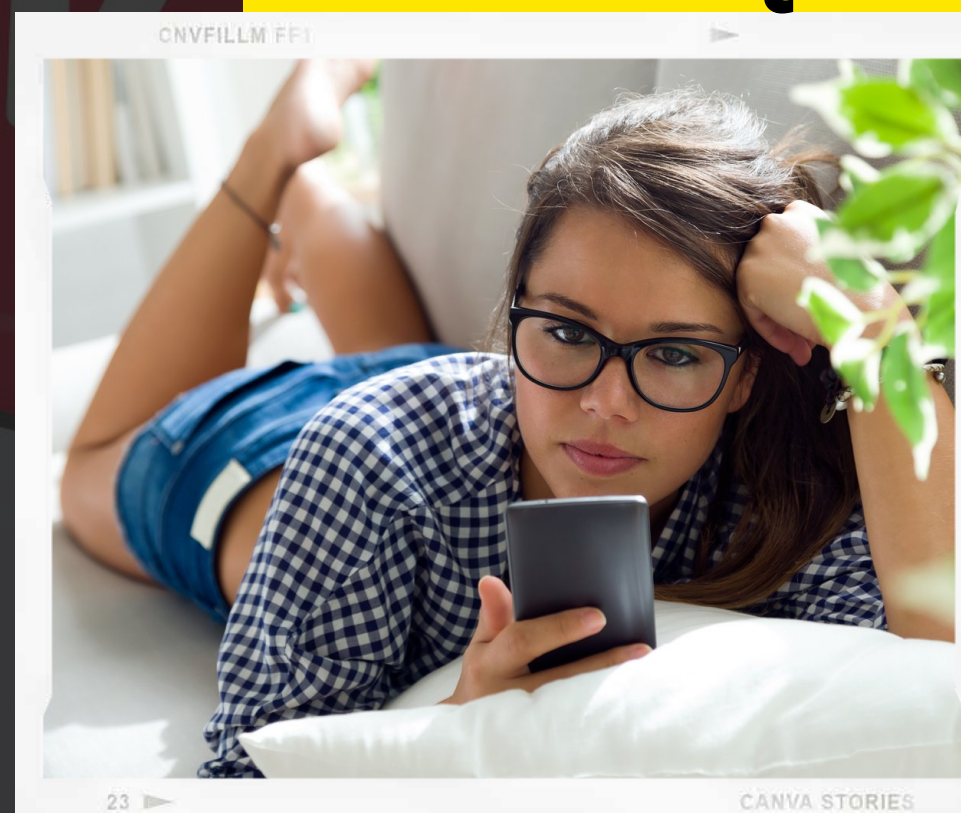

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Nieprawdziwe lub błędne informacje

Nieprawdziwe lub błędne informacje →

Na czym polega?

- W Internecie jest relatywnie dużo nieprawdziwych i błędnych informacji
- Zdarzają się na forach internetowych, w portalach internetowych redakcji, a nawet na uznanych stronach typu wikipedia

Co zrobić?

- Czytać ze zrozumieniem
- Weryfikować znalezione informacje poprzez sprawdzenie ich w 3 różnych źródłach
- Zwracać uwagę na to aby nie udostępniać niesprawdzonych informacji w sieci
- Stosować regułę ograniczonego zaufania, co do informacji znalezionych w Internecie

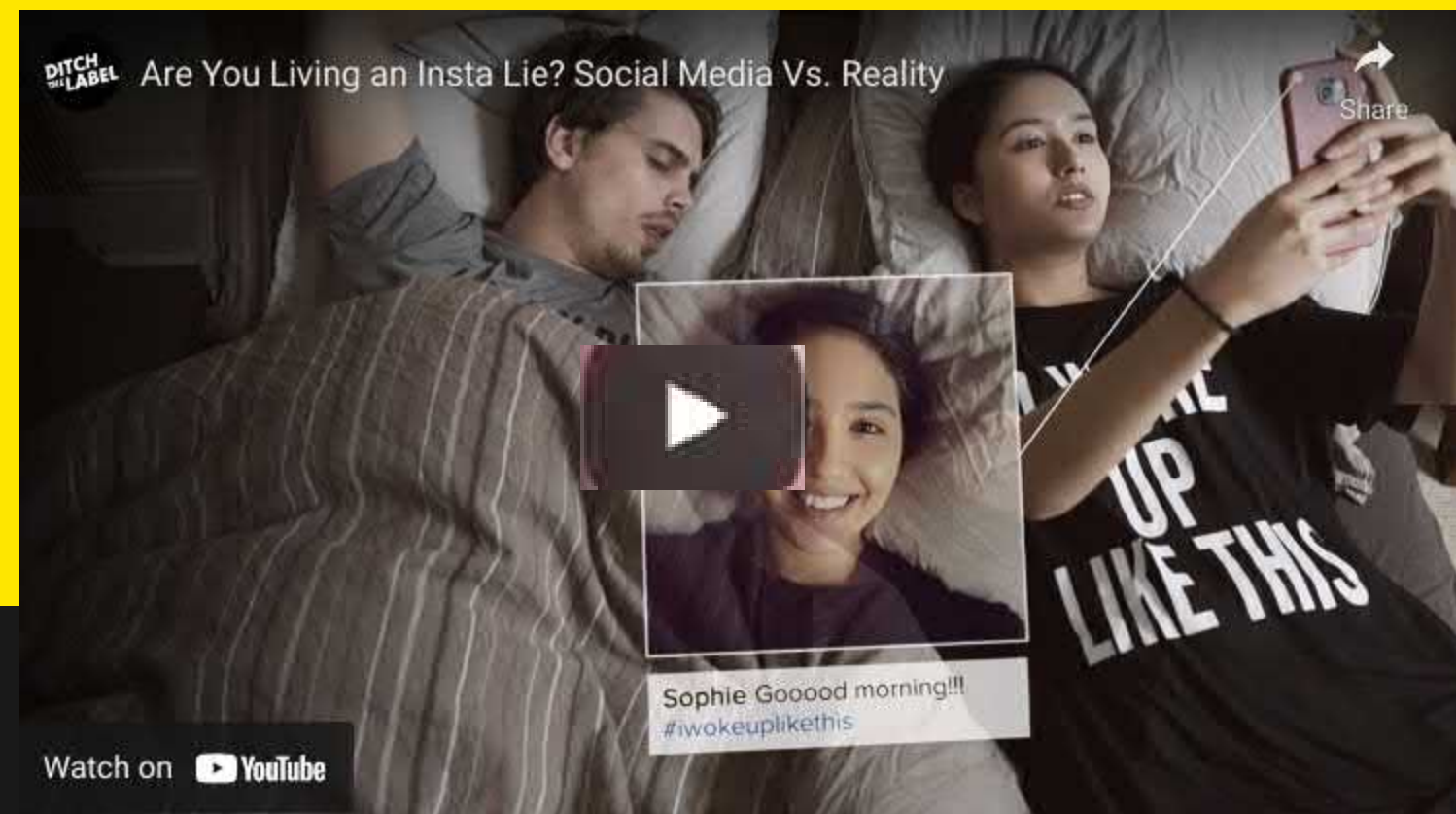
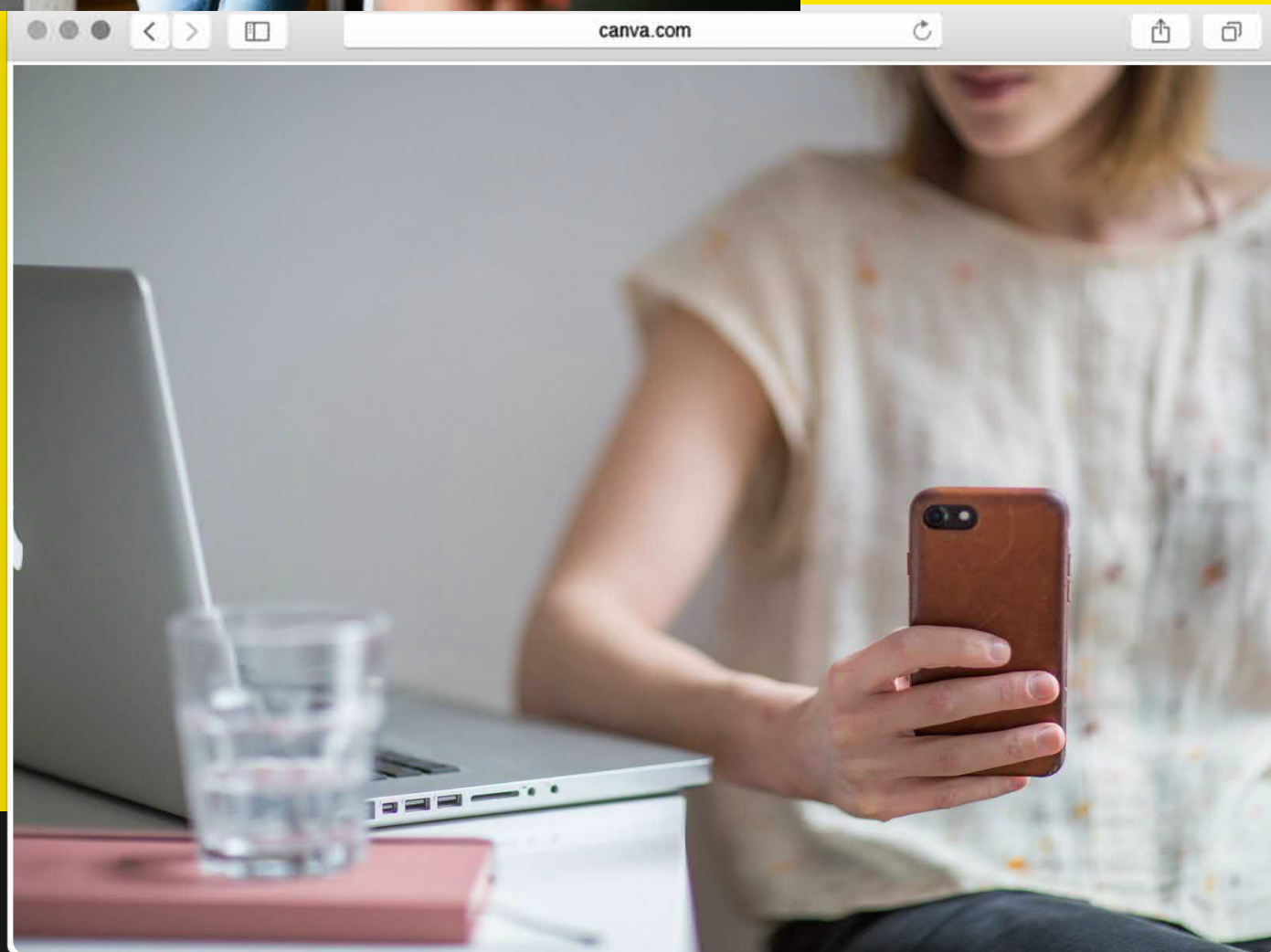
Are You Living an Insta Lie? →

Film przedstawiający rozbieżności pomiędzy życiem rzeczywistym a wirtualnym.

Odnosi się do tworzenia fikcji w mediach społecznościowych.

Źródło:

<https://www.youtube.com/watch?v=OEFHbruKEmw>

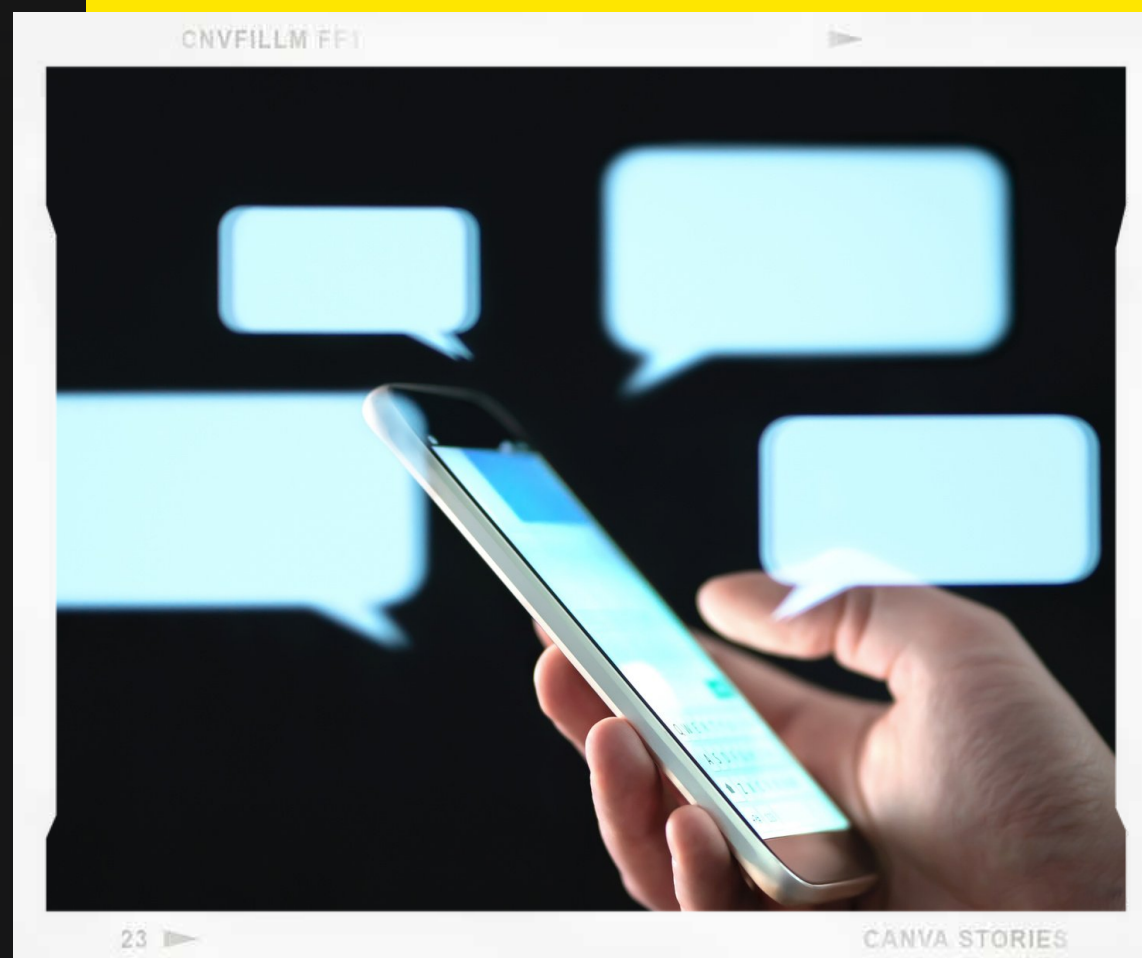

ZAGROŻENIA Sexting W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Seksting

Seksting

Na czym polega?

- Wysyłanie swoich intymnych zdjęć poprzez kanały internetowe
- 5 na 100 uczniów wysłało swoje intymne zdjęcie
- 25 na 100 deklaruje, że otrzymało takie zdjęcie
- Rozpowszechnienie intymnych zdjęć w sieci prowadzi nawet do przypadków samobójstw

Co zrobić?

- Rozmawiać z rodzicami na temat "kupowania uczuć" za cenę własnej intymności
- Mieć pełne zaufanie do rodziców, dzielić się z Nimi swoimi spostrzeżeniami i problemami
- Jeśli sytuacja się wydarzy:
 - zgłosić w szkole
 - zgłosić na policję
 - skorzystać z pomocy psychologa
 - zachować dowody
 - zadzwonić pod numery:
116 111 lub 800 100 100

Szukaj pomocy i rad ekspertów

Erasmus+

CSiRT NASK

Zespoły Reagowania na
Incydenty Komputerowe

Fundacja "Dajemy Dzieciom Siłę"

Jedyna organizacja w Polsce,
która kompleksowo zajmuje się
problematyką przemocy i
wykorzystywania seksualnego
dzieci.

Stowarzyszenia INHOPE (The Association of Internet Hotline Providers)

Międzynarodowe Stowarzyszenie
zrzeszające krajowe zespoły
reagujące zajmujące się
przeciwdziałaniem dystrybucji
materiałów przedstawiających
seksualne wykorzystanie dzieci

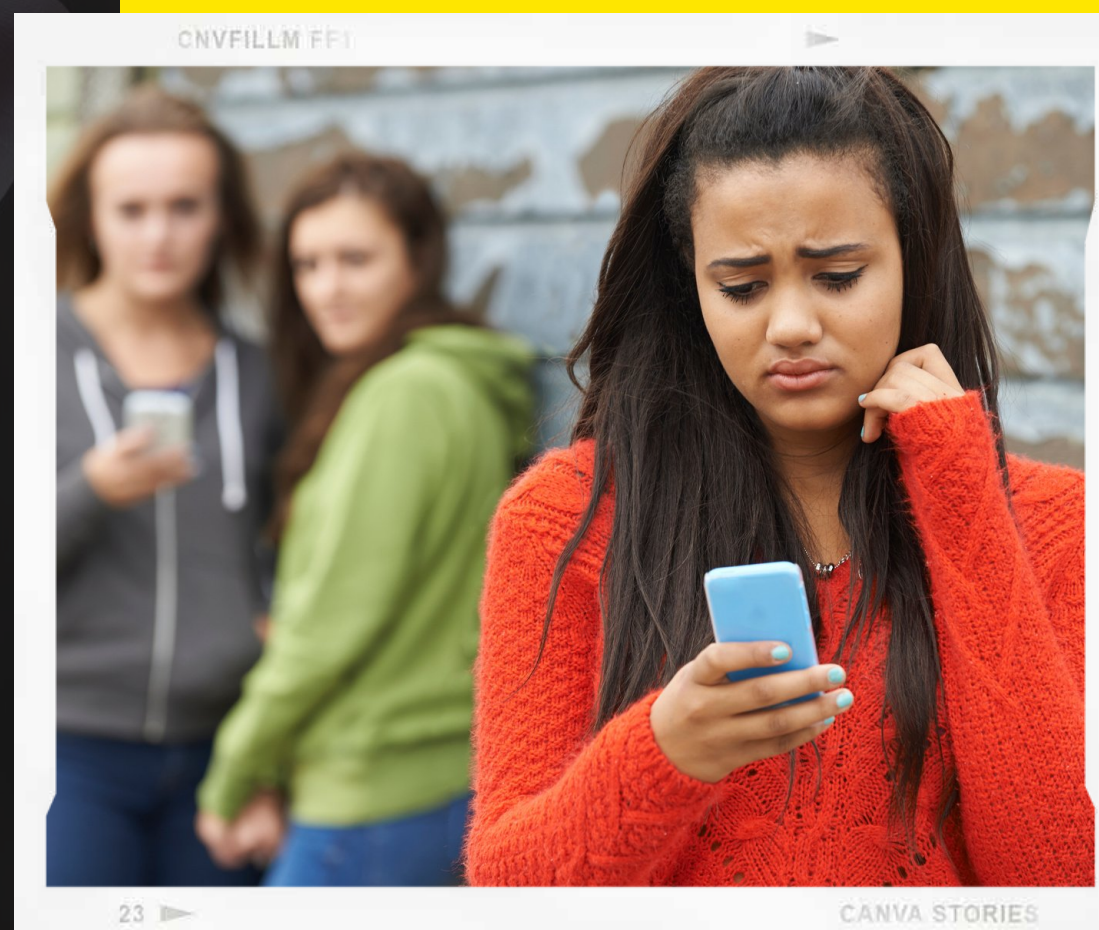

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Cyberprzemoc

Cyberprzemoc

Na czym polega?

- Przemoc przy wykorzystaniu kanałów internetowych oraz telefonii komórkowej
- W skrajnych przypadkach może doprowadzić do samobójstwa
- Cyberprzemoc może przybierać różne formy:
 - nękanie
 - zastraszanie
 - szantaż
 - i wiele innych ...

Co zrobić?

- Rozmawiać na temat agresji i jej nie wspierania oraz sposobów reagowania
- Być w dobrych relacjach z rodzicami, rozmawiać o swoich problemach
- Jeśli sytuacja się wydarzy:
 - zgłosić w szkole
 - zgłosić na policję
 - pójść z dzieckiem do psychologa
 - zachować dowody
 - odciąć się od agresora
 - zadzwonić pod numery:
116 111 lub 800 100 100

Od czego zacząć?

ROZMAWIAJ ze swoim dzieckiem/rodzicem →

Zainteresuj się tym jak Twoje dziecko korzysta z urządzeń cyfrowych, Internetu
Wchodź w cyfrowy świat dziecka. Ucz dbania o swoją prywatność

Ustalcie ZASADY-ZASADY uczą samokontroli →

Ustal zasady dotyczące czasu spędzanego w kontakcie z urządzeniami cyfrowymi
Ucz szacunku do innych także w świecie wirtualnym

RELACJE →

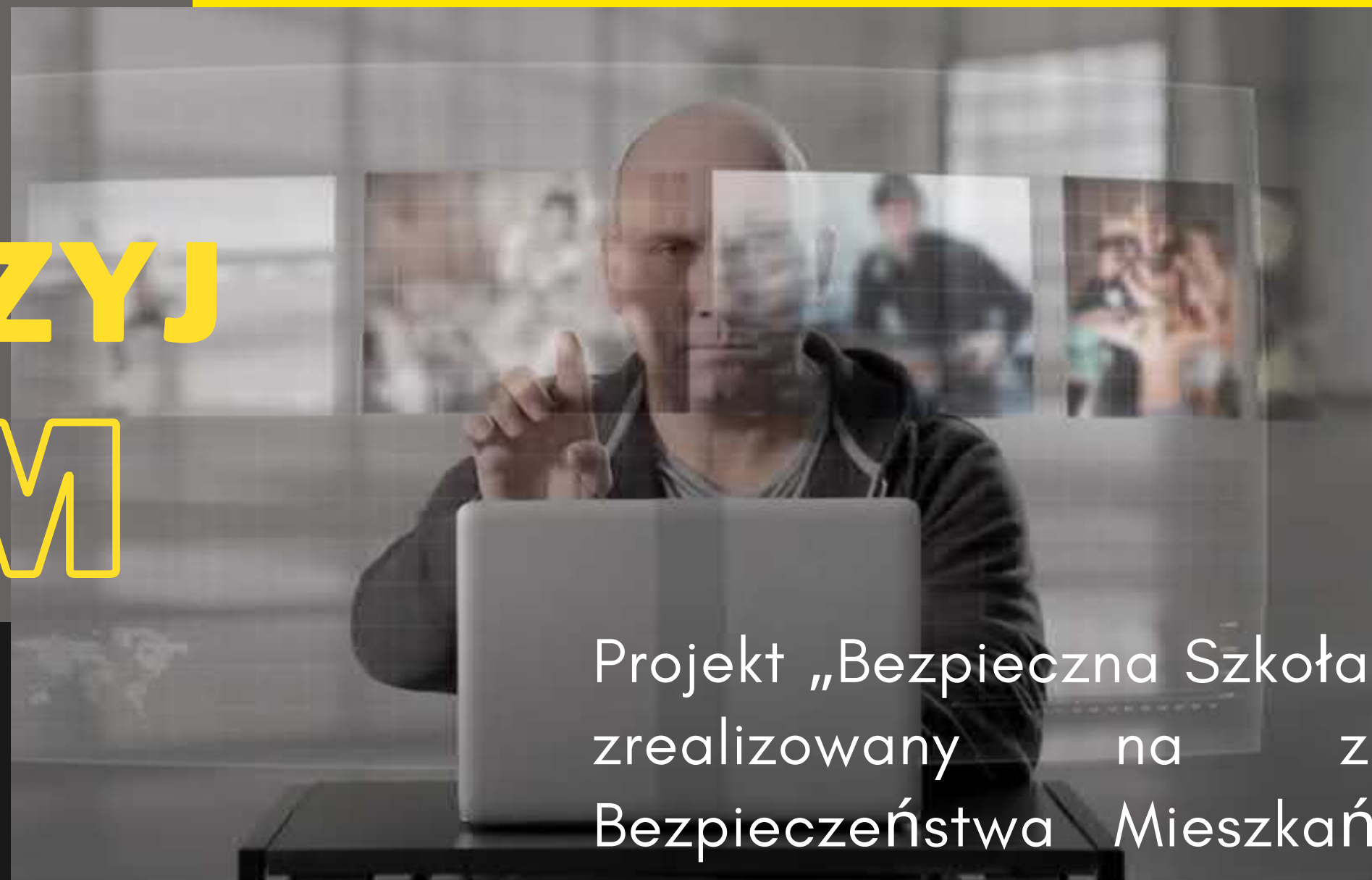
Dbajcie o dobre relacje, pełne zaufanie w rodzinie
Ucz dziecko wrażliwości na krzywdę innych, wpajając zasadę: Nie rób drugiemu, co Tobie nie miłe

Cyberprzemoc

OBEJRZYJ FILM

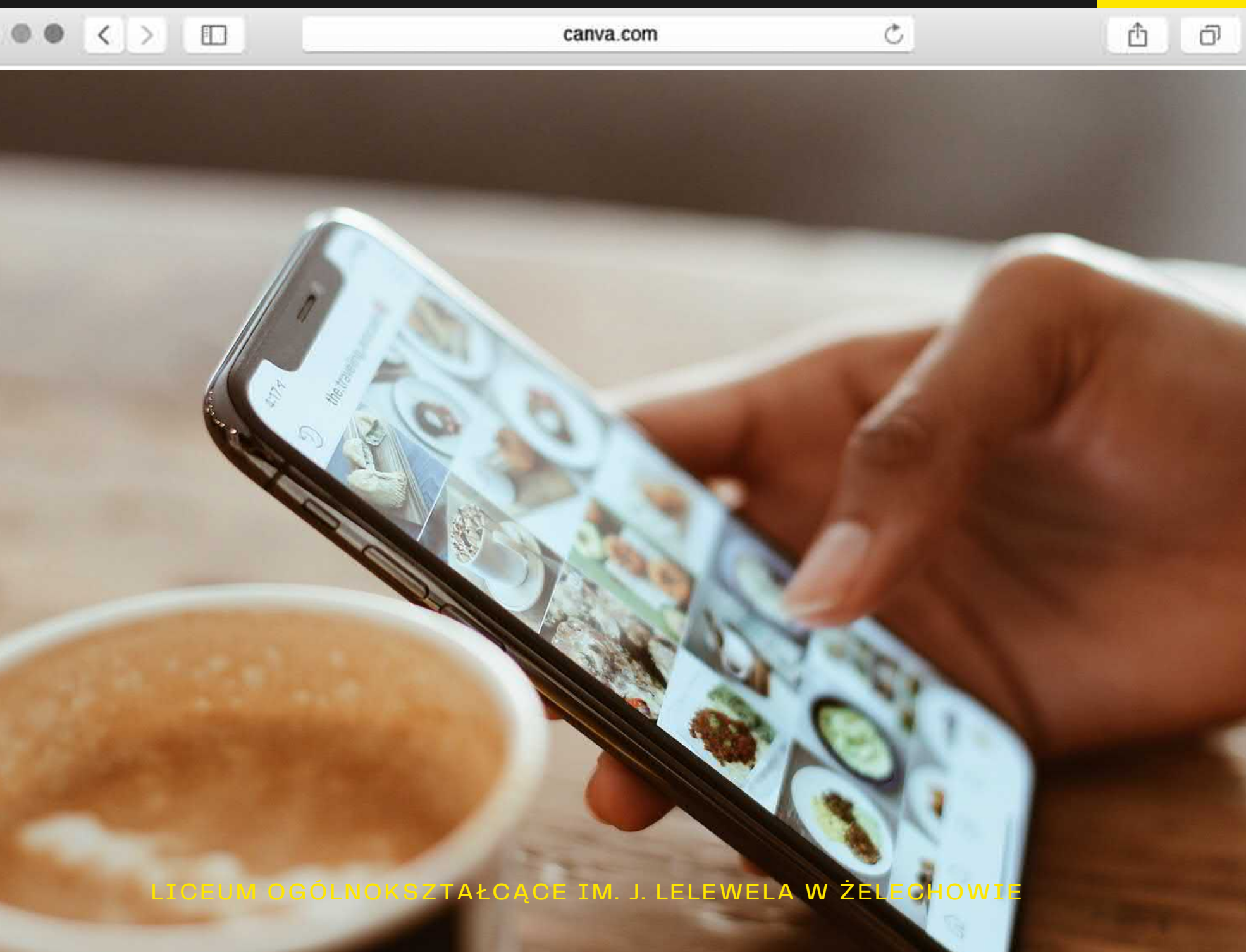
Projekt „Bezpieczna Szkoła w Strefie Schengen”
zrealizowany na zlecenie Wydziału
Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania
Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin. Produkcja
Vena Art

<https://www.youtube.com/watch?v=XMcr2-Ke3I4>

Gdzie szukać pomocy?

W internecie istnieją różne zespoły i linie pomocowe w sprawach dotyczących bezpieczeństwa dzieci, również w zakresie bezpieczeństwa w internecie; dostarczają wiedzy, wskazówek rozwiązania problemu oraz wsparcia psychologicznego.

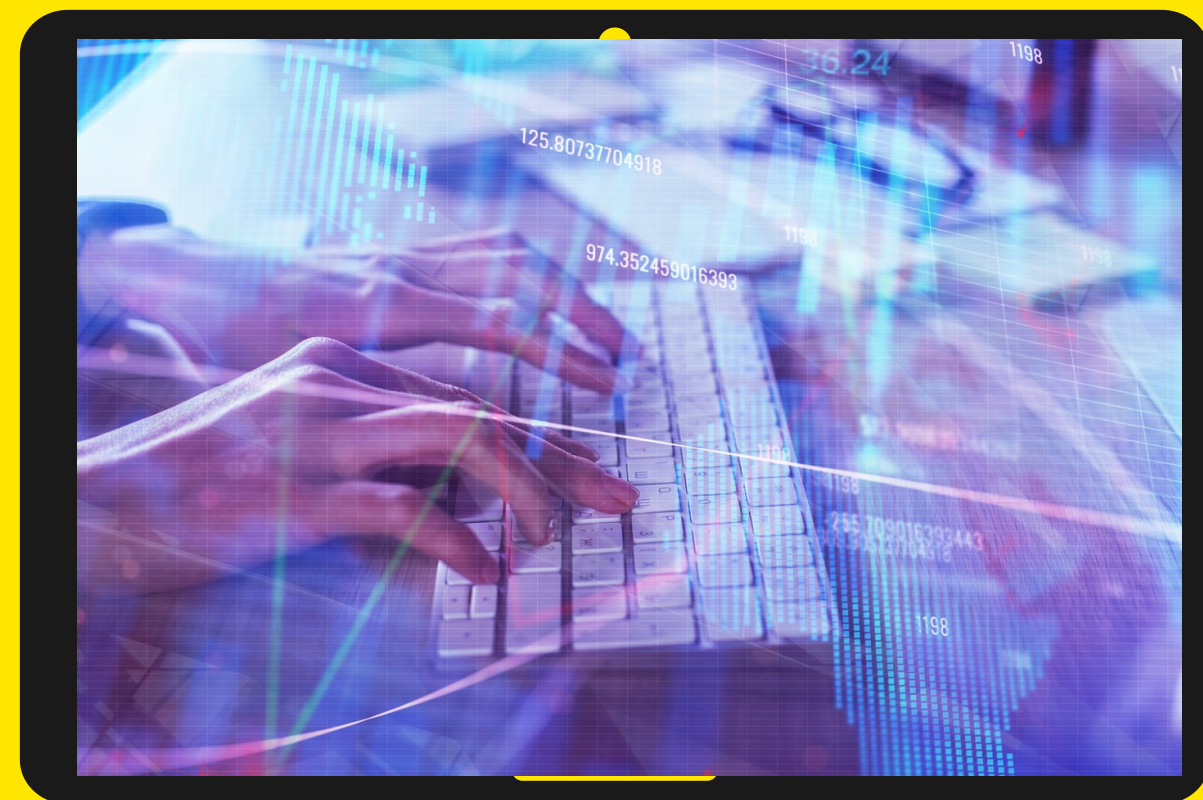
- **800 12 12 12 – Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka**
- **116 111 – Telefon Zaufania dla Dzieci i Młodzieży – www.116111.pl**
- **800 100 100 – Telefon dla rodziców i nauczycieli w sprawie bezpieczeństwa dzieci – www.800100100.pl**

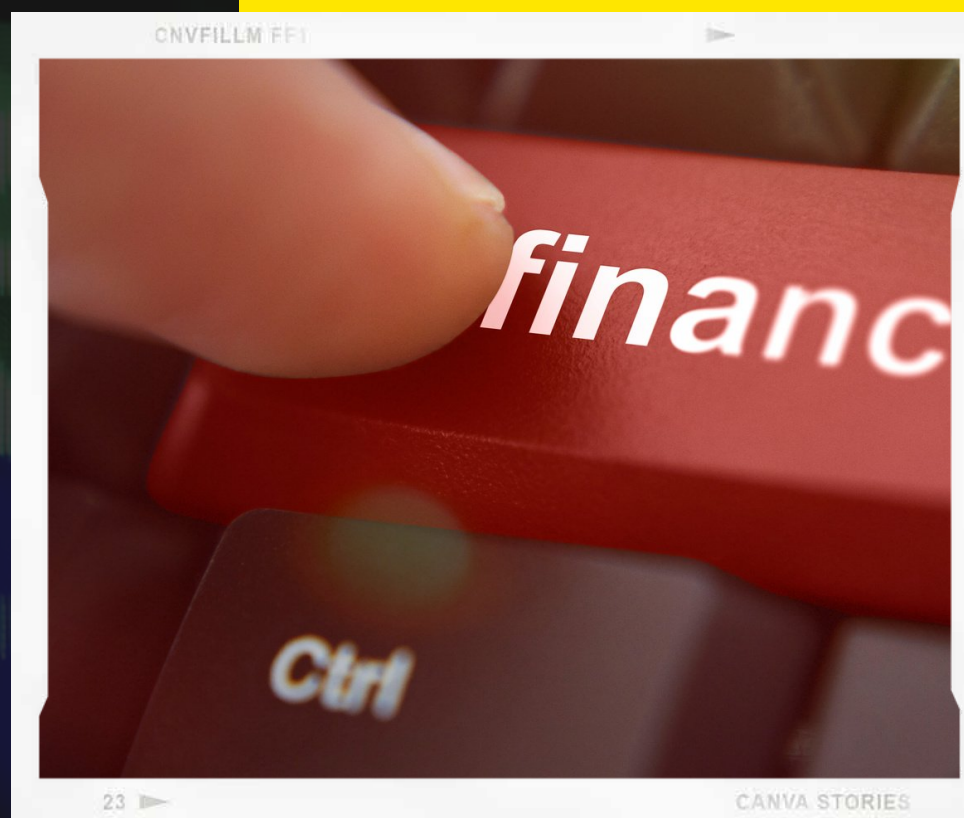

ZAGROŻENIA W SIECI

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

Finanse

Finanse

Na czym polega?

- Ponad 15 milionów Polaków korzysta codziennie z bankowości elektronicznej
- Nie przestrzeganie zasad bezpieczeństwa może grozić:
 - kradzieżą danych karty debetowej
 - włamaniem do internetowego konta bankowego
 - przekierowaniem przelewu na obce konto
 - wyłudzeniem kredytu na dane innej osoby

Co zrobić?

- Wprowadzać dzieci systematycznie w świat bankowości elektronicznej
- Przestrzegać podstawowych zasad bezpieczeństwa
- chronić dane kart płatniczych
- korzystać z szyfrowanych stron https
- weryfikować sms-y potwierdzające operacje finansowe
- nie korzystać z publicznych sieci wi-fi
- mieć aktualny program antywirusowy
- Używać bezpiecznych haseł

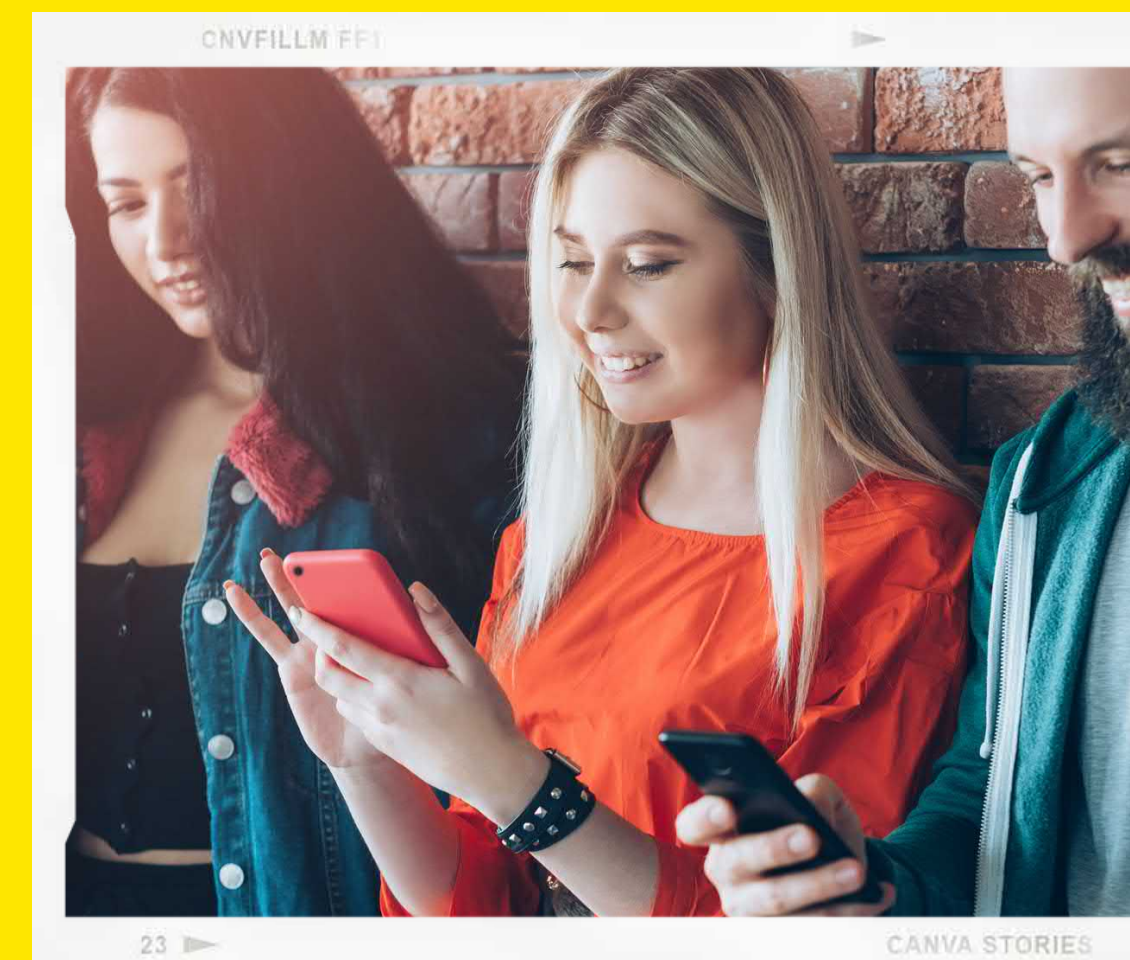
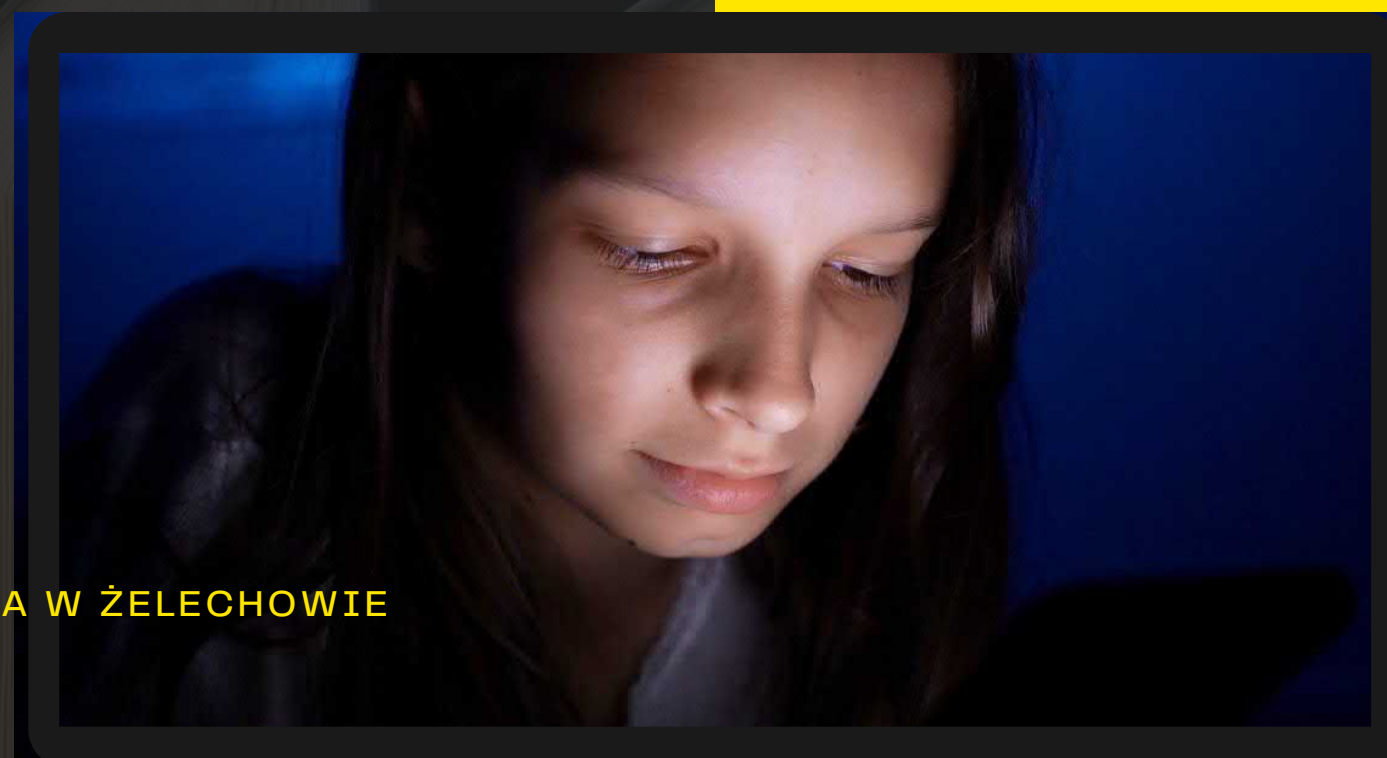

ZAGROŻENIA W SIECI

FOMO

Uzależnienie cyfrowe

Kiedy zaczyna się problem?

Rozwój cywilizacji, a co za tym idzie rozwój technologii zmienia naszą codzienność, usprawnia wiele czynności, jest nieocenionym wsparciem w edukacji, pracy zawodowej i komunikowaniu się ludzi, jest doskonałą formą spędzania czasu wolnego, jednak nie zwalnia nas to z dbania o swoje zdrowie psychiczne i fizyczne, kreatywność, rozwój.

Facebook

Instagram

Isnieje cienka granica pomiędzy tym, co określamy jako rozwój cywilizacji, technologii, a tym co jest wkraczaniem tej technologii w nasze fundamentalne potrzeby: potrzebę snu, jedzenia, odpoczynku, bezpieczeństwa, rozwoju ... ,

Etapy przekraczania granicy

Wkraczanie technologii w podstawowe potrzeby fizyczne i społeczne człowieka, w istotne sfery jego funkcjonowania

Przenikanie technologii do podstawowych potrzeb człowieka do tego stopnia że może je w pewnym stopniu zastępować

Świat cyfrowy zaczyna całkowicie zastępować fundamentalne potrzeby człowieka

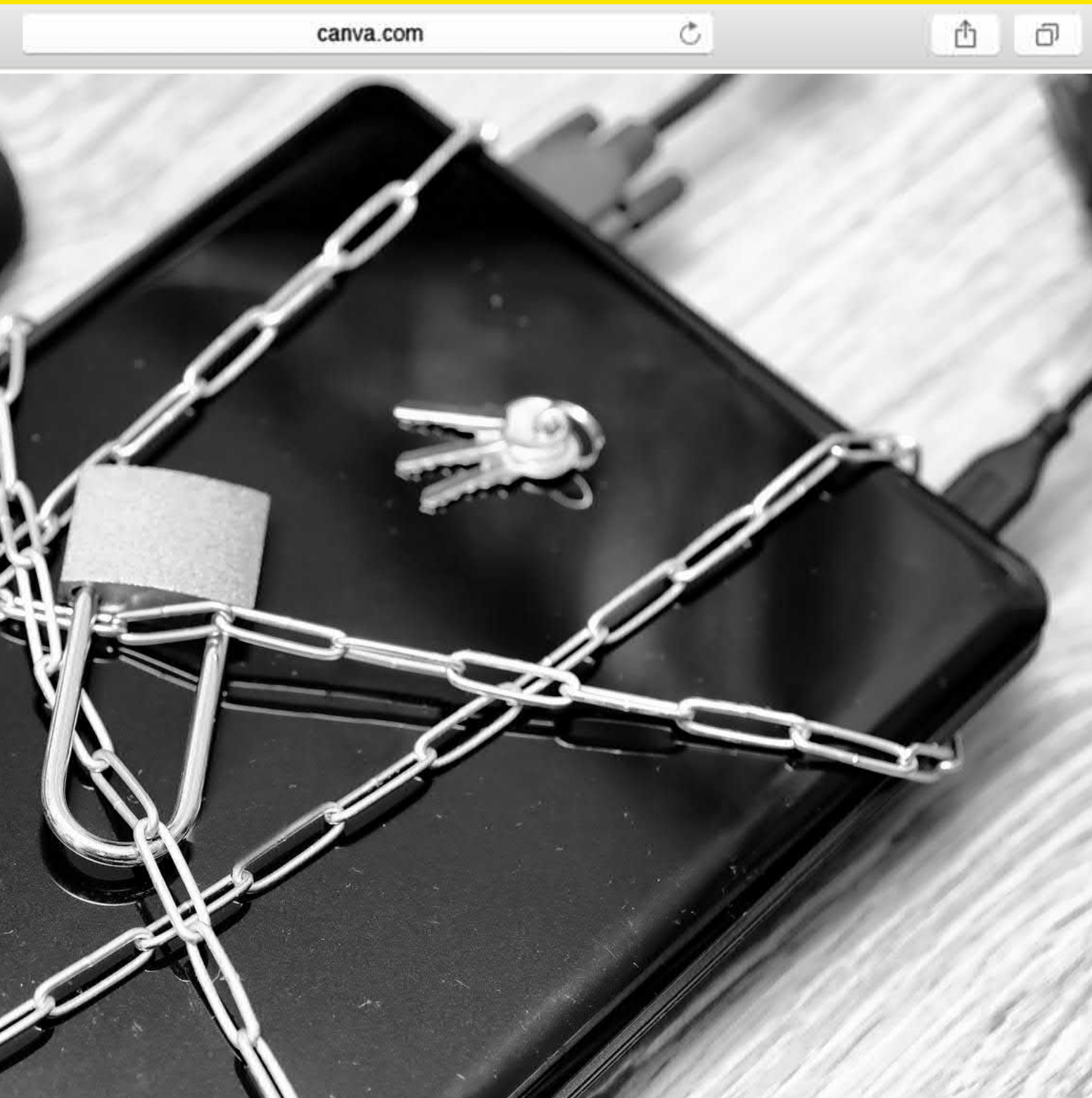

Co powinno nas zaniepokoić?

- Atak płaczu , paniki, agresji fizycznej lub werbalnej w momencie pozbawienia urządzenia cyfrowego
- Wkraczanie technologii w istotne sfery funkcjonowania
- Potrzeba zwiększania czasu w kontakcie z urządzeniami cyfrowymi, kosztem nauki, zainteresowań
- Technologia cyfrowa staje się środkiem regulującym nastroj
- Opowiadanie innym, ile czasu spędzamy na korzystaniu z technologii cyfrowej
- Brak czasu na kontakt z rodziną, przyjaciółmi

Nie daj się usidlić – to Twoje życie

Dane z telefonu losowo wybranej nastolatki:

Średni dzienny czas korzystania z telefonu

7 godz. 14 min.=45% aktywnego czasu
w ciągu dnia

Średnia dzienna liczba powiadomień

832= jedno
powiadomienie co **1 min. 43 s.**

Średnia dzienna liczba aktywacji telefonu

309= aktywacja co **3 min. 10.s**

Erasmus+

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE

ROZŁĄCZ SIĘ!

Może ominąć Cię coś ważnego

Film przedstawiający typowe sytuacje w relacjach z najbliższymi.

Źródło:

<https://www.youtube.com/watch?v=QUHCmcnUrTE>

F FEAR
O OF
M MISSING
O OUT

Lęk przed pominięciem "CZEGOŚ WAŻNEGO"

**ISTNIEJE ONO OD ZAWSZE..
OBECNIE ZJAWISKO TO
JEST POWIĄZANE Z
POPULARNOŚCIĄ MEDIÓW
SPOŁECZNOŚCIOWYCH I
POTRZEBĄ BYCIA STALE NA
BIEŻĄCO.**

ZWOLNIJ TĘPŃ!

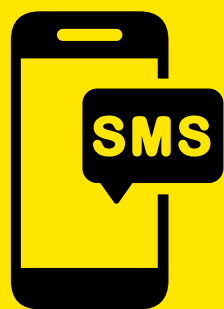
Jeśli zauważysz u siebie:

– nerwowe reakcje na brak dostępu do internetu

– obawę przed byciem pominiętym

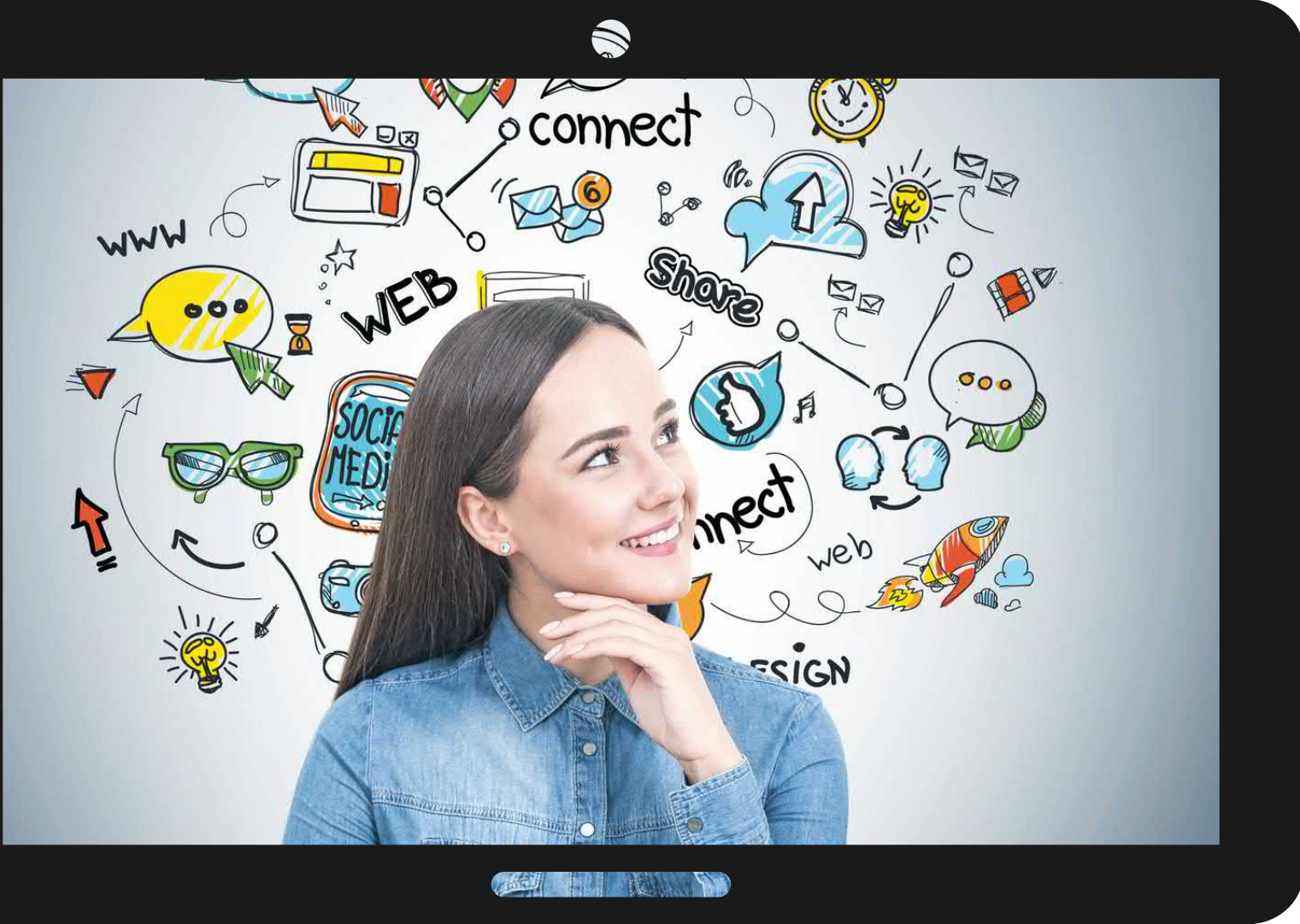
– potrzebę szybkiego odpisania na wiadomość

TO MOGĄ BYĆ OZNAKI FOMO

W takiej sytuacji usiądź na chwilę i zastanów się, co tak właściwie przeraża cię w chwilowym odcięciu od świata online.

Przyczyna może okazać się po pewnym czasie naprawdę błaha

Od czego zacząć?

Staraj się rozróżniać informacje niezbędne i potrzebne od tak zwanych „rozpraszaczy uwagi” oraz od treści manipulacyjnych, jakimi są np. fake newsy.

Ćwicz koncentrację, natłok wydarzeń i informacji nas rozprasza, a uważność pozwoli na efektywną realizację naszych planów i marzeń.

Spróbuj spędzić choć jeden dzień offline. Pograżeni w sieci często zapominamy o relacjach z bliskimi i o rozwijaniu naszych pasji. Internet to niesamowite narzędzie, ale tylko w odpowiedniej "dawce".

A MOŻE TAK JEDNA RZECZ NA RAZ?

Telefon nie może
przysłonić Ci życia w realu,
to może kosztować Cię
zbyt wiele

**Nawet jeśli są wokół
nas osoby, które
potrafią robić kilka
rzeczy na raz, nie
wszyscy posiadamy tę
umiejętność.**

Odłóż telefon i ŻYJ!

Odłóż telefon i żyj. Tramwaje Warszawskie. Kampania przestrzegająca przed nieodpowiednim korzystaniem z urządzeń mobilnych w ruchu drogowym.

Źródło:

<https://www.youtube.com/watch?v=7JWQ1hu5Mkk>

*NIE BĄDŹ
Smartfonowym
ZOMBIE*

Jak bezpiecznie korzystać z Internetu?

Przestrzegaj
następujących zasad:

ZABEZPIECZ SWÓJ SPRZĘT – KOMPUTER,
TELEFON, TABLET

DBAJ O SWOJĄ PRYWATNOŚĆ

SZANUJ SIEBIE I INNYCH

SZANUJ SWÓJ CZAS

BĄDŹ KRYTYCZNY

POMYŚL ZANIM WRZUCISZ

KORZYSTAJ TWÓRCZO Z MOŻLIWOŚCI
JAKIE DAJE INTERNET

PRZESTRZEGAJ PRAWA

PAMIĘTAJ, ŻE Z KAŻDEJ SYTUACJI JEST
WYJŚCIE

Bądź świadomy niebezpieczeństw!

Świadomie buduj swoją
cyfrową tożsamość

NAJLEPSZĄ POMOCĄ JEST ROZMOWA. BĄDŹ CZUJNYM!

Katarzyna Mucha

WYKORZYSTANO MATERIAŁY:

- SAFERINTERNET.PL/MATERIAŁY-EDUKACYJNE
- CYFROWO BEZPIECZNI.PL
- DR JAKUB ANDRZEJCZAK, OSWAJANIE ŚWIATA CYFROWEGO
- CERT.PL

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. J. LELEWELA W ŻELECHOWIE